

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2011/2069(INI)

20.9.2011

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie – 2010
(2011/2069(INI))

Rapporteur voor advies: Lívia Járóka

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien het VN-Verdrag uit 1979 inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (IVDV),
 - gezien artikel 2 en artikel 3, lid 3, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien zijn resolutie van 17 juni 2010 over de evaluatie van de resultaten van de routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2006-2010 en aanbevelingen voor de toekomst¹,
 - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 21 en 23 daarvan,
 - gezien de aanbeveling van het comité van ministers van de Raad van Europa betreffende maatregelen voor het bestrijden van discriminatie op grond van seksuele geaardheid of genderidentiteit (CM/Rec (2010)5) en gezien de aanbeveling en resolutie (Aanbeveling 1915 en Resolutie 1728) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa over hetzelfde onderwerp,
 - gezien het Europees pact voor gendergelijkheid (2011-2020), dat in maart 2011 door de Europese Raad werd aangenomen,
 - gezien de strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2010-2015 (COM(2010)0491) van de Commissie,
 - gezien het verslag van het Bureau voor de grondrechten over homofobie, transfobie en discriminatie op grond van seksuele geaardheid en genderidentiteit van 2010,
 - gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Strategie voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van het Handvest van de grondrechten door de Europese Unie" van 19 oktober 2010 (COM(2010)0573),
 - gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld van 7 april 2011 (CM(2011)0049),
 - gezien zijn resolutie van 5 april 2011 over de prioriteiten en het ontwerp van een nieuw beleidskader van de EU voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen²,
- A. overwegende dat de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon tot een nieuwe situatie in de EU op het gebied van de mensenrechten heeft geleid doordat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bindende rechtskracht kreeg (artikel 6 VEU);

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

- B. overwegende dat, ondanks de vorderingen die in de loop der jaren zijn geboekt op veel gebieden, zoals op de arbeidsmarkt en binnen het gezin, de gelijkheid van vrouwen en mannen nog steeds niet is bereikt en er nog steeds gestreden moet worden tegen stereotypen en geweld tegen vrouwen;
- C. overwegende dat gelijkheid van vrouwen en mannen in het Handvest als grondrecht wordt erkend en dat alle vormen van discriminatie moeten worden bestreden;
- D. overwegende dat de lidstaten op grond van richtlijnen inzake gendergelijkheid verplicht zijn instanties op te richten of aan te wijzen voor de bevordering van gelijke behandeling, waaronder begrepen het bieden van onafhankelijke steun aan slachtoffers van discriminatie;
1. bekrachtigt artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie dat stelt dat de Unie een samenleving is die berust op ondeelbare en universele waarden, zoals eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, solidariteit, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, die van toepassing zijn op alle personen die zich op het grondgebied van de Europese Unie bevinden, met inbegrip van personen die tot minderheden behoren;
 2. verzoekt de Commissie de tenuitvoerlegging van Europese wetgeving ten aanzien van gendergelijkheid in de lidstaten grondig te controleren;
 3. is verheugd over het eerste jaarverslag van de Commissie over de toepassing van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; is ingenomen met de conclusies van de Raad, en met name met de toezegging van de Raad de ambities van de EU inzake gendergelijkheid, zoals in het Verdrag vermeld, waar te zullen maken;
 4. verzoekt de Europese Commissie en de lidstaten bij het opstellen van wetgeving en het analyseren van de situatie van de grondrechten in de Europese Unie rekening te houden met de specifieke behoeften en zorgen van vrouwen;
 5. herinnert eraan dat in artikel 23 van het Handvest staat dat "de gelijkheid van mannen en vrouwen moet worden gewaarborgd op alle gebieden, met inbegrip van werkgelegenheid, beroep en beloning. Het beginsel van gelijkheid belet niet dat maatregelen gehandhaafd of genomen worden waarbij specifieke voordelen worden ingesteld ten voordele van het ondervertegenwoordigde geslacht"; benadrukt dat dit geenszins de rechten ondermijnt van andere ondervertegenwoordigde groepen zoals kinderen (artikel 24), ouderen (artikel 25) en personen met een handicap (artikel 26); benadrukt bovendien dat in artikel 21 van het Handvest elke andere vorm van discriminatie, zoals op grond van genetische kenmerken of op grond van seksuele geaardheid, duidelijk verboden wordt;
 6. onderstreept dat vooral vrouwen het slachtoffer zijn van seksegebonden geweld; wijst erop dat geweld en het dreigen met geweld een inbreuk vormen op het recht op leven, veiligheid, vrijheid, waardigheid en lichamelijke en emotionele integriteit en een ernstige bedreiging vormen voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de slachtoffers van dergelijk geweld; benadrukt dat de gevolgen van dergelijk geweld, dat in de hele Europese Gemeenschap op grote schaal voorkomt, een echte schending van de grondrechten betekenen, een echte gezondheidsplaag zijn en een beletsel vormen voor veilig, vrij en rechtvaardig burgerschap;

7. neemt kennis van het pakket van de Commissie voor slachtoffers; betreurt dat daarin onvoldoende aandacht wordt besteed aan geweld tegen vrouwen; verzoekt de Commissie een begin te maken met een brede beleidsaanpak tegen gendergerelateerd geweld en met een richtlijn die beoogt alle vormen van discriminatie van en geweld tegen vrouwen en meisjes in alle EU-lidstaten te bestrijden en uit te bannen;
8. verzoekt de Commissie, teneinde te hoog gespannen verwachtingen en misverstanden te voorkomen, de burgers beter op de hoogte te brengen van hun rechten zoals vervat in het Handvest van de grondrechten en over het toepassingsgebied daarvan; wijst in verband hiermee nog eens op het belang van het Europese e-justitieportaal; verzoekt de lidstaten bovendien de bekendheid van het maatschappelijk middenveld met het Handvest te vergroten door middel van een permanente dialoog met relevante non-gouvernementele organisaties, en met name met vrouwenorganisaties, aangezien hun ervaring op het gebied van stereotypen en discriminatie van onschatbare waarde is, omdat vrouwen immers de meest kwetsbare groep vormen en het vaakst slachtoffer van discriminatie zijn;
9. is ingenomen met het feit dat de rechten van transgenders zijn opgenomen in het verslag van het Bureau voor de grondrechten over homofobie, transfobie en discriminatie op grond van seksuele geaardheid en genderidentiteit van 2010, en dat de rechten van transgenders door de Commissie eveneens zijn opgenomen in de strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2010-2015; herinnert de Commissie eraan dat op het gebied van discriminatie op grond van geslacht specifiek rekening moet worden gehouden met genderidentiteit, met name bij toekomstige herzieningen van de Richtlijnen 2004/113/EG en 2006/54/EG;
10. merkt op dat transgenders te kampen hebben met discriminatie en stigmatisering en vanwege onheuse sterilisatie- en/of echtscheidingsvereisten in 21 lidstaten hun recht op waardigheid en integriteit niet ten volle kunnen uitoefenen; dringt er bij de Commissie op aan om op het gebied van discriminatie op grond van geslacht ten volle rekening te houden met genderidentiteit, onder andere in wetgevingsvoorstellen en -herzieningen; verzoekt de lidstaten sterilisatie en andere gedwongen medische behandelingen en verplichte echtscheiding - praktijken die alle indruisen tegen het recht van transgenders op waardigheid en integriteit - af te schaffen;
11. verzoekt de Commissie de komende jaren een voorstel in overweging te nemen voor een wettelijk kader voor de aanpak van meervoudige en intersectionele discriminatie;
12. benadrukt dat er steun moet komen voor de bestrijding van stereotypen en discriminerend gedrag via speciale programma's, acties en campagnes waarbij de lidstaten, sociale partners, ngo's, instellingen en parlementariërs betrokken zijn;
13. maakt zich zorgen over de seksuele en reproductieve rechten en de gezondheid van vrouwen in sommige lidstaten; roept de lidstaten er met name toe op het fundamentele recht van alle paren en individuen te respecteren om vrij en verantwoordelijk te beslissen over het aantal kinderen dat ze willen krijgen, het tijdstip waarop ze die willen krijgen en hoeveel tijd ertussen zit, en de beschikking te hebben over de informatie en middelen om dit te doen, waaronder toegang tot gezondheidszorg, wettige en veilige abortus en betrouwbare, veilige en betaalbare anticonceptie;
14. onderstreept de noodzaak om zedendelicten tegen kinderen te bestrijden, en met name

zedendelicten op internet, omdat de gevolgen daarvan wereldwijd zijn; roept daarom op in het komende jaarverslag aandacht te besteden aan het toezicht op de bescherming van kinderen en de voortgang op dit gebied; wijst er echter nogmaals op dat de bescherming van de rechten van kinderen vooral binnen de bevoegdheid van de lidstaten blijft vallen;

15. betreft de relatief slechte kwaliteit van door instanties voor de bevordering van gelijke behandeling in sommige lidstaten verzamelde gegevens, waarin geen uitsplitsing is aangebracht op basis van discriminatiegronden zoals geslacht en leeftijd, of op thematisch gebied zoals werkgelegenheid en onderwijs; wijst nogmaals op de belangrijke rol van het Bureau voor de grondrechten bij het verzamelen en analyseren van objectieve, betrouwbare en vergelijkbare gegevens over allerlei grondrechtenkwesties in de Europese Unie;
16. benadrukt hoe belangrijk het is dat nauwkeurige gegevens verzameld worden over de specifieke situatie van vrouwen met betrekking tot de mensenrechten in de Europese Unie;
17. verzoekt de Commissie aan de lidstaten de eis te stellen dat zij jaarlijks verslag uitbrengen over de actualisering van het Handvest van de grondrechten;
18. verzoekt de Commissie beter te communiceren over de klachten, brieven, vragen en verzoekschriften die ontvangen worden van burgers in verband met de toepassing van het Handvest; staat open voor alle concrete informatie over klachten over gendergerelateerde discriminatie die door de Commissie voor verdere analyse wordt verstrekt aan de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid van het Europees Parlement; verzoekt de Commissie haar toekomstige jaarverslagen over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie op ruime schaal te verspreiden, om zo de noodzaak om maatregelen te nemen waarmee een einde kan worden gemaakt aan democratische tekorten en schendingen van mensenrechten meer onder de aandacht te brengen;
19. verzoekt de Commissie naar effectieve manieren te zoeken om schendingen van het Handvest van de grondrechten en specifieke gevallen van schendingen van grondrechten te kunnen identificeren en aanpakken, onder meer door middel van onderzoek op incidentele basis in alle lidstaten ter opsporing van niet nagekomen verplichtingen;
20. onderstreept dat extreme armoede en sociale uitsluiting van burgers niet alleen kunnen worden gevat in cijfers of economische termen, maar ook moeten worden uitgedrukt in termen van schending van grondrechten;

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	15.9.2011
Uitslag eindstemming	+: 29 -: 1 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klač, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neved'álová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn